

Posudek oponenta habilitační práce

Univerzita Karlova v Praze, Lékařská Fakulta v Plzni

Č.j: UKLFP/134323/2018

Habilitační obor	Gynekologie a porodnictví
Uchazeč	MUDr. Zdeněk Rušavý, Ph.D.
Pracoviště	Gynekologicko-porodnická klinika LF UK a FN Plzeň
Habilitační práce	Primární prevence porodního poranění

Oponent **prof. MUDr. Martin Huser, Ph.D.**

Téma a rozsah práce

Habilitační práce MUDr. Zdeňka Rušavého, Ph.D., „Primární prevence porodního poranění“ je výsledkem dlouholeté a systematické vědecké činnosti autora. Jejím hlavním cílem je návrh a ověření metod primární prevenci vzniku závažné dysfunkce pánevního dna po vaginálním porodu a zavedení těchto technik do klinické praxe v podmínkách České republiky. Pracoviště autora má v této oblasti rozsáhlé zkušenosti podložené kvalitními vědeckými výsledky a rozsáhlou spoluprací s renovovanými pracovišti sdruženými do mezinárodní pracovní skupiny Perineal Evaluation Education and Research Study Group (PEERS).

Předložená habilitační práce má 54 stran odborného textu včetně přehledných tabulek a názorných obrázků či schémat, které adekvátně doplňují výsledky výzkumu. V závěru práce je v jednotném a moderním formátu uvedeno 239 českých a zahraničních citací, které jsou vesměs recentní a adekvátní k tématu. Přílohy habilitační práce v rozsahu 116 stran obsahují plné texty původních odborných článků autora publikované k tématu práce v renomovaných českých (3x) a zejména zahraničních (10x) odborných časopisech včetně tří prvoautorských prací v prestižních oborových časopisech nad mediánem impakt faktoru oboru gynekologie a porodnictví (Acta Obstetricia et Gynecologica Scandinavica – IF 2.649, International Journal of Gynecology & Obstetrics – IF 2,072).

Metodologie a výsledky

Habilitační práce je rozdělena do dvou hlavních celků. V prvním z nich je velmi podrobně a názorně popsána funkční anatomie pánevního dna, klasifikace a patofyziologie poruch funkce pánevního dna v souvislosti s porodem a možnosti prevence těchto poruch v praxi.

Praktická část je rozdělena na více vědeckých úkolů. Prvním z nich je vývoj neinvazivního zobrazovače pro měření elasticity hráze před porodem k predikci rizika poranění pánevního dna. Při vývoji prototypu zařízení byly využity metody stereofotogrammetrie, elastografie a hmatového zobrazení (tactile imaging) ve spolupráci s Centrem nových technologií při Západočeské univerzitě v Plzni.

Další část výzkumu se věnuje srovnání laterální a medio-laterální episiotomie při porodu na vznik poruch funkce pánevního dna. Výzkum byl proveden velmi pečlivě adekvátní metodou prospektivní randomizované studie. Výsledky publikované v několika prestižních časopisech prokázaly rovnocennost obou intervencí z hlediska poranění análního svěrače, hojení a bolesti hráze, anální inkontinence, fekální urgency a také sexuality po porodu.

Třetí část výzkumu se věnuje problematice načasování epiziotomie při vaginálním porodu metodou kohortové studie. Výzkum prokázal, že není rozdíl v incidenci poruch pánevního dna mezi ženami, kde je epiziotomie provedena před prořezáváním hlavičky plodu na hrázi rodičky nebo až v jejím průběhu.

Poslední část výzkumu je zaměřena na vývoj adekvátních nástrojů pro hodnocení kvality života žen z hlediska anální inkontinence a sexuality. Jejím výsledkem je lingvistická validace dotazníku Pelvic Organ Prolapse Incontinence Sexual Questionnaire (PISQ) pro český jazyk a převedení tohoto nástroje do elektronické podoby ve formě systému MESS (Medical Electronic Survey System) s možností odeslání okamžitého odeslání dat do centrální databáze a jejich vyhodnocení v reálném čase.

Přednosti a nedostatky

Porovnání dvou typů epiziotomie metodou randomizované studie je zcela unikátní v tuzemské i světové odborné literatuře. Navíc jde o vůbec první publikovanou práci porovnávající tyto intervence z hlediska hojení a bolesti hráze v časném poporodním období. Další předností výzkumu je rovněž jednoznačná definice obou typů intervencí v rámci metodiky. Za další výhodu považují limitaci výzkumu na skupinu primipar pro vyloučení vlivu předchozích porodů na kvalitu hráze ženy. Za limitaci výzkumu je možné považovat obtížnost hodnocení typu epiziotomie a její sutury v podmínkách velké porodnice s účastí mnoha zdravotníků, kdy ne všichni byli členy výzkumného týmu a nemuseli být zcela jednoznačně vyškoleni v technice a metodice výzkumu. Limitací výzkumu v problematice hojení hráze je návratnost hodnotících dotazníků pouze v rozmezí 78-81 % a absence osobní konzultace s výzkumníky v období desátého dne po porodu, kdy ale již většina žen byla propuštěna do domácí péče.

Výzkum načasování epiziotomie u neoperačního vaginálního porodu je rovněž unikátní a pravděpodobně první svého druhu ve světové literatuře. Metodologickou limitací tohoto výzkumu je sekundární retrospektivní analýza dat, absence randomizace a nerovnoměrný počet srovnávaných subjektů v obou skupinách. Na druhé straně randomizovat časování epiziotomie v prospektivním sledování není v praxi možné a mohlo by být považováno za neetické s cílem provést epiziotomii u porodu v zájmu výzkumu za každou cenu.

Za formální nedostatek habilitační práce považují absenci souhrnu v českém a anglickém jazyce a také nepřítomnost souhrnného seznamu publikací autora k tématu habilitační práce.

Aktuálnost tématu přínos pro praxi

Zvolené téma je klinicky i společensky aktuální. Významným přínosem autora v oblasti prevence poruch pánevního dna při porodu je průkaz rovnocennosti laterální a medio-laterální epiziotomie a také objektivní průkaz nezávislosti jejího načasování v průběhu druhé doby porodní. Pro urogynekologickou praxi v tuzemsku je rovněž velmi významný přínos autora při vytvoření české verze dotazníku pro hodnocení sexuálních funkcí. Z hlediska přínosu pro klinickou praxi oceňují také mezioborový přístup (biofyzik, informatik, urogynekolog, porodník, porodní asistentka, anatom) v rámci vývoje neinvazivního zobrazovače pro měření elasticity hráze před porodem k predikci rizika poranění pánevního dna.

Závěr

Habilitační práce MUDr. Zdeňka Rušavého, Ph.D., „Primární prevence porodního poranění“ splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Gynekologie a porodnictví dle § 72 Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. **Doporučuji** vědecké radě Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni, aby **přijala tuto habilitační práci** v předložené podobě **k obhajobě**, a na jejím základě doporučuji autorovi udělit titul docent.

Dotazy oponenta

1. Jaké jsou dle vašeho názoru nejvýznamnější úskalí výzkumu porodnických intervencí?
2. Jaké jsou indikace a nejlepší technika provedení epiziotomie v kontextu Vašich výzkumů?
3. Váš názor na rutinní chránění hráze u porodu z hlediska prevence poruch pánevního dna?

V Brně, dne 18. října 2018

prof. MUDr. Martin Huser, Ph.D.
Gynekologicko-porodnická klinika LF MU a FN Brno